

Δελφίνοι σαραντάρηδες αλλά και.. δικηγόροι

της Γεωργίας Δάμα

Είκοσι πέντε περίπου χρόνια χωρίζουν τους αρχηγούς των δύο μεγάλων κομμάτων από το μέσο όρο ηλικίας των βουλευτών τους.

Η έξυπνη κίνηση της ηλικιακής ανανέωσης στο ψηφοδέλτιο της Ν.Δ. του 1989, που άλλαξε ουσιαστικά το προφίλ της, συνέτεινε στο να κερδηθεί η μάχη στις προηγούμενες εκλογές.

Σημαντική διαφορά ηλικίας παρατηρείται ανάμεσα στους βουλευτές και τους αρχηγούς των κομμάτων. Αρκετά νεότεροι οι βουλευτές των δύο μεγάλων κομμάτων, στη Νέα Δημοκρατία ο μέσος όρος ηλικίας είναι τα 51 χρόνια και στο ΠΑΣΟΚ τα 52.

Τον μέσο όρο κατεβάζουν οι τριανταπεντάρηδες και οι σαραντάρηδες βουλευτές που εκλέγονται για πρώτη φορά το 1989, έτος που καθορίζει και την ανανέωση των κομμάτων.

Ογδόντα ένας είναι οι νέοι βουλευτές στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας από τις εκλογές του 1985. Με την ανανέωση αυτή η Ν.Δ. άλλαξε κυριολεκτικά το προφίλ της, προσθέτοντας αρκετά νέους εκπροσώπους στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις του Ιουνίου και του Νοεμβρίου του 1989. Επιπλέον, με τον τρόπο αυτό το κόμμα της συμπληρώθηκε από επιχειρηματίες βιομηχάνους, δημοσιογράφους και δεβιάως αρκετούς νομικούς.

Το νέο προφίλ της δεξιάς παράταξης οφείλεται κυρίως στην ανανέωση του μεγάλου αυτού ποσοστού που υπερβαίνει το 50%, οι οποίοι άλλαξαν κυριολεκτικά τη μορφή της γερασμένης παράταξης, όπως ήταν γνωστή έως τότε, ανεβάζοντας ταυτοχρόνως σημαντικά και τις οργανώσεις νεολαίας.

Το ΠΑΣΟΚ είχε μικρότερη ανανέωση στους υποψηφίους βουλευτές, αλλά υπήρξε σημαντική επιτυχία στους νέους υποψηφίους. Εξήντα εννέα νέοι βουλευτές έχουν εκλεγεί στη Βουλή από το χώρο του ΠΑΣΟΚ

σε σχέση με τους υπάρχοντες από τις εκλογές του 1985. Το ΠΑΣΟΚ παρουσίασε σταδιακή ανανέωση στις τρεις εκλογικές αναμετρήσεις Ιουνίου και Νοεμβρίου του 1989 και το 1990, αλλά το 1989 αποτελεί σίγουρα το έτος των σοβαρών αλλαγών στα δύο μεγάλα κόμματα.

Τη σφραγίδα στο νέο πρόσωπο της δεξιάς παράταξης έδωσαν κατεβάζοντας και τον μέσο όρο ηλικίας στη Ν.Δ. οι Γ. Βουλγαράκης 35 χρόνων, Κ. Γεροντόπουλος 33 χρόνων, Μερóπη Καλή 38 χρόνων, Θ. Κούρτης 37 χρόνων, Ε. Μπασιάκος 38 χρόνων, Ν. Νικολόπουλος 34 χρόνων, αρκετοί από τους οποίους έπαιξαν και σημαντικό ρόλο στην κυβέρνηση.

Για τη γυναικεία εκπροσώπηση στη Βουλή δικαίως έχουν ακουσθεί αρκετά σχόλια. Μόνον επτά γυναίκες βουλευτές εκλέχθηκαν από τη Ν. Δημοκρατία και πέντε αντίστοιχως από το ΠΑΣΟΚ, ενώ και στις εκλογές του 1993 ο αριθμός των υποψηφίων γυναικών στα ψηφοδέλτια των κομμάτων αποτελεί ντροπή για τον γυναικείο πληθυσμό.

Η ευφυής κίνηση της αλλαγής των προσώπων, χάρισε σε σημαντικό βαθμό τη νίκη στην Ν.Δ. στις προηγούμενες εκλογές, όπως παλαιότερα στο ΠΑΣΟΚ. Οι νέοι βουλευτές χρησιμοποιήθηκαν ως ρεζέρβα από την κυ-

βέρνηση, δεν διαφώνησαν με το κυβερνητικό έργο -εξάλλου σπάνια τους επιτράπηκε να ακουστούν- και θεωρήθηκαν τα καλά παιδιά της πρωθυπουργικής οικογένειας.

Επάγγελμα: Βουλευτής - Δικηγόρος

Από δικηγόρους αποτελείται κατά το ήμισυ περίπου το βουλευτικό σώμα, ενώ τους ακολουθούν με αξιοσημείωτη διαφορά οι γιατροί. Από το νομικό χώρο, παραδοσιακά προέρχονται οι εκπρόσωποί μας στη Βουλή, ανεξαρτήτως της κομματικής τους ταυτότητας.

Στα δύο μεγάλα κόμματα συνολικά έχουν εκλεγεί 124 δικηγόροι, 44 γιατροί, ακολουθούν 31 πολιτικοί μηχανικοί και αρχιτέκτονες, 19 οικονομολόγοι, 17 καθηγητές, 9 επιχειρηματίες, 8 αξιωματικοί, 5 δημοσιογράφοι, 2 αγρότες, 1 φαρμακοποιός και 1 γεωπόνος.

Αρκετά συχνά ο εκάστοτε πρωθυπουργός δεν επιλέγει να επανδρώσει τα υπουργεία με αντίστοιχα εξειδικευμένους υπουργούς, ακόμη και όταν υπάρχουν. Τα κριτήρια είναι άλλα και για την επιλογή των υποψηφίων. Έτσι διανύουμε τη δεύτερη δεκαετία λιτότητας, ενώ ενδεικτικό στοιχείο για το

πώς αντιμετωπίζεται η οικονομική μας πολιτική είναι ο αριθμός των οικονομολόγων, μόνο δεκαεννέα.

Για τα σημαντικά θέματα που ψηφίζονται καθημερινά από τη Βουλή απαιτούνται αρκετές γνώσεις. Η σχεδόν αποκλειστική εξειδίκευση των βουλευτών σε νομικά θέματα τους προσφέρει κυρίως την ικανότητα να ελίσσονται και να ρητορεύουν επί παντός επιστητού, αλλά μόνον αυτό.

Έτσι οι ίδιοι γίνονται δέσμοι μόνο των γνώσεων που τους παρέχουν τα κόμματα, τα οποία με τον τρόπο αυτό διευκολύνονται να περνούν τις αποφάσεις τους έμμεσα χαράζοντας και επιβάλλοντας συγκεκριμένη γραμμή.

Οι υπουργοί που είναι επιφορτισμένοι να προτείνουν τα νομοσχέδια, διαθέτουν για την επεξεργασία αυτή, κάποιους ειδικούς συμβούλους. Οι σύμβουλοι αποτελούν το επίσημο ανώτατο τεχνοκρατικό προσωπικό που στελεχώνει τον εκάστοτε υπουργό. Με τις πολλαπλές θέσεις τους σε επιχειρήσεις και εταιρείες, αρκετά συχνά εκπροσωπούν και άλλα συμφέροντα.

Αποτέλεσμα της λογικής άγνοιας των βουλευτικών είναι οι άπειροι νόμοι που ψηφίζουν, να νομοθετούνται ουσιαστικά από τους συμβούλους τους. Έτσι μεταφέρονται τα κέντρα εξουσίας σε μη εκλεγμένους από τη λαϊκή βούληση, οι οποίοι πιθανότατα να μην την εκπροσωπούν. Φυσικό επακόλουθο τα σκάνδαλα να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα -ρουτίνας πλέον- της ειδησεογραφίας.

Η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ δε παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις στην επιλογή των υποψηφίων με βάση την επαγγελματική τους ενασχόληση. Η πλειοψηφία των βουλευτών, κατόπιν της εκλογής τους, ασκούν κανονικά το επάγγελμά τους. Τα επώνυμα πλέον γραφεία αυξάνουν σημαντικά την πελατεία τους, προσφέροντας έτσι ένα αρκετά υψηλό εισόδημα, πέραν της βουλευτικής τους αποζημίωσης.

Συγκεκριμένα, η Νέα Δημοκρατία διαθέτει 68 δικηγόρους, 28 γιατρούς, 9 επιχειρηματίες, 10 καθηγητές, 8 οικονομολόγους, 13 πολιτικούς μηχανικούς, 6 πολιτικούς επιστήμονες, 4 στρατιωτικούς, 3 δημοσιογράφους, 1 φαρμακοποιό και 1 γεωπόνο. Αντίστοιχα στο ΠΑΣΟΚ υπάρχουν 56 δικηγόροι, 15 γιατροί, 11 οικονομολόγοι, 18 πολιτικοί μηχανικοί, 7 καθηγητές, 4 στρατιωτικοί, 2 δημοσιογράφοι, ενώ διακρίνεται με την παρουσία 2 αγροτών.

Οι γνωστοί... διαφωνούντες

Συνήθως πρώτοι στις λίστες και στους σταυρούς προτίμησης, παρουσιάζοντας μικρή απόκλιση σε κάθε εκλογική περίοδο. Γνωστοί για τις απόψεις τους, αλλά κυρίως για τις διαφωνίες τους, κατάφεραν να παραμείνουν οι πλέον δημοφιλείς στις τέσσερις τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις. Αυτοί που

ΠΟΙΟΥΣ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΑΡΧΗΓΟΙ

	Ιούνιος 1989	Νοέμβριος 1989	Απρίλιος 1990
A. ΑΘΗΝΩΝ			
M. Έβερτ	90.681	79.412	99.491
Γ. Γεννηματάς	88.062	88.371	77.636
B' ΑΘΗΝΩΝ			
I. Βαρβιτσιώτης	57.287	72.795	79.273
Δ. Τσοβόλας	80.706	118.069	103.297
A' ΠΕΙΡΑΙΩΣ			
A. Ανδριανόπουλος	23.890	20.325	20.758
K. Σημίτης	17.867	17.974	16.371
ΥΠ. ΑΤΤΙΚΗΣ			
X. Κατσιγιάννης	15.850	15.726	15.227
Θ. Πάγκαλος	13.881	15.231	16.161
A' ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ			
Σ. Κούβελας	82.007	69.548	60.323
A. Τσοχατζόπουλος	33.726	30.569	30.318
ΛΑΡΙΣΑ			
Γ. Σουφλιάς	19.110	23.215	23.718
ΜΕΣΣΗΝΙΑ			
A. Σαμαράς	25.669	24.092	26.359

Η δύναμη που παρέχεται στους πρώτους σε προτίμηση βουλευτές αυτών των εκλογικών περιφερειών αποτελεί απειλή για τους αρχηγούς των κομμάτων τους. Εξαιρεση αποτελεί η Α' Θεσσαλονίκης.

ξεχώρισαν γι' αυτά και άλλα από τη Ν. Δημοκρατία είναι οι κ.κ. Έβερτ, Βαρβιτσιώτης, Σουφλιάς και Σαμαράς και από το ΠΑΣΟΚ οι κ.κ. Πάγκαλος, Λαλιώτης, Γεννηματάς, Σημίτης και Τσοχατζόπουλος.

Θεωρούνται οι βέδαιοι απόγονοι σε περίπτωση αλλαγής ηγεσίας των κομμάτων, συνελπίως επικίνδυνοι, και τροφοδοτούν τον Τύπο με δηλώσεις το λιγότερο χαριτωμένες.

Ο κ. Έβερτ, που εκλέγεται στην Α' Αθήνας, τον Ιούνιο του 1989 πήρε 90.681 ψήφους, τον Νοέμβριο έπεσε στις 79.412 και στις εκλογές του 1990 ανέβηκε στις 99.491. Σταθερά πρώτος στη λίστα με δεύτερη την Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη, αλλά με διαφορά περίπου της τάξης του 40%.

Στη Β' Αθήνας πρώτος στις δύο τελευταίες αναμετρήσεις ο κ. I. Βαρβιτσιώτης. Από τρίτος με 57.287 ψήφους τον Ιούνιο του 1989 κατάφερε το Νοέμβριο να ανεβεί πρώτος φθάνοντας τους 72.795, τους οποίους σταθεροποίησε στις εκλογές του 1990 με τον αριθμό 79.273.

Στην Α' Πειραιά εκλέγεται ο κ. A. Ανδριανόπουλος, ο οποίος παρουσιάζει μικρή πτώση, παραμένοντας πρώτος με διπλάσια διαφορά από το δεύτερο υποψήφιο. Ο κ. Ανδριανόπουλος στις εκλογές του Ιουνίου πήρε 23.890 ψήφους, το Νοέμβριο 20.325 και στις εκλογές του 1990 σταθεροποιήθηκε στις 20.758.

Η Α' Θεσσαλονίκης εκλέγει πρώτο τον Σ. Κούβελα με περισσότερη από τη διπλάσια διαφορά από τον επόμενο υποψήφιο Κ. Καραμανλή. Στις εκλογές του Ιουνίου ο Σ. Κούβελας πήρε 82.007, πέφτοντας στις 69.548 το Νοέμβριο και στις 60.323 το 1990. Να σημειώσουμε ότι εκτός από την πτωτική του τάση και στις τρεις εκλογές επικεφαλής του

ψηφοδελτίου ήταν ο κ. Μητσοτάκης.

Σταθερή άνοδο στη Λάρισα παρουσίασε ο Γ. Σουφλιάς. Απέσπασε 19.110 και 23.215 ψήφους το 1989 και 23.718 το 1990, ανεβάζοντας τα ποσοστά της Ν. Δημοκρατίας στην περιοχή.

Στη Μεσσηνία ο κ. A. Σαμαράς είχε αύξηση, αλλά και αυτός διαθέτει περισσότερους από τους διπλάσιους ψήφους από τον επόμενο. Ο A. Σαμαράς πήρε το 1989 25.669 ψήφους και 24.092 ανεβαίνοντας λίγο το 1990, στους 26.359.

Από το ΠΑΣΟΚ ο Γ. Γεννηματάς στην Α' Αθήνας εκλέγεται πρώτος με τους διπλάσιους περίπου ψήφους από τους δεύτερους υποψηφίους τον Δ. Μπέη το 1989 και τον Γ. Αρσένη το 1990. Τον Ιούνιο και το Νοέμβριο πήρε αντίστοιχα 88.062 και 88.371 ψήφους και το 1990 είχε μικρή κάμψη στους 77.636.

Ο Θ. Πάγκαλος «παίζει» με τον Κ. Βρεττό στο Υπόλοιπο Αττικής. Πρώτος τον Ιούνιο ο Θ. Πάγκαλος με 13.881 ψήφους, δεύτερος με μικρή διαφορά από τον Κ. Βρεττό το Φεβρουάριο με 15.231 (αύξηση). Το 1990 ο Θ. Πάγκαλος εμφανίζεται πάλι πρώτος με 16.161 ψήφους.

Μικρή πτώση παρουσιάζει ο A. Τσοχατζόπουλος στην Α' Θεσσαλονίκης. Δεύτερος μετά τον Σ. Παπαθεμελή πήρε 33.726 τον Ιούνιο, ενώ έχασε τρίτος το Νοέμβριο (δεύτερος ο X. Καστανίδης) με 30.569 ψήφους. Παραμένει δεύτερος από το 1990 με 30.318 ψήφους.

Παραμένει πρώτος με σημαντική διαφορά ο Κ. Σημίτης στην Α' Πειραιά και αντίπαλο τον εσυγχρονιστή Αν. Ανδριανόπουλο. Στις δύο εκλογές του 1989 πήρε 17.867 και 17.974 αντίστοιχως, πέφτοντας ελάχιστα το 1990 στις 16.371.